

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τ. Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 92 11 200-10, Fax: 210 92 33 977, www.iobe.gr
11 T. Karatassou Str., 117 42 Athens, Greece, Tel.: (+30) 210 92 11 200-10, Fax: (+30) 210 92 33 977

Η επίδραση από την εφαρμογή της νομοθεσίας “Fit for 55” στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας στην Ελλάδα

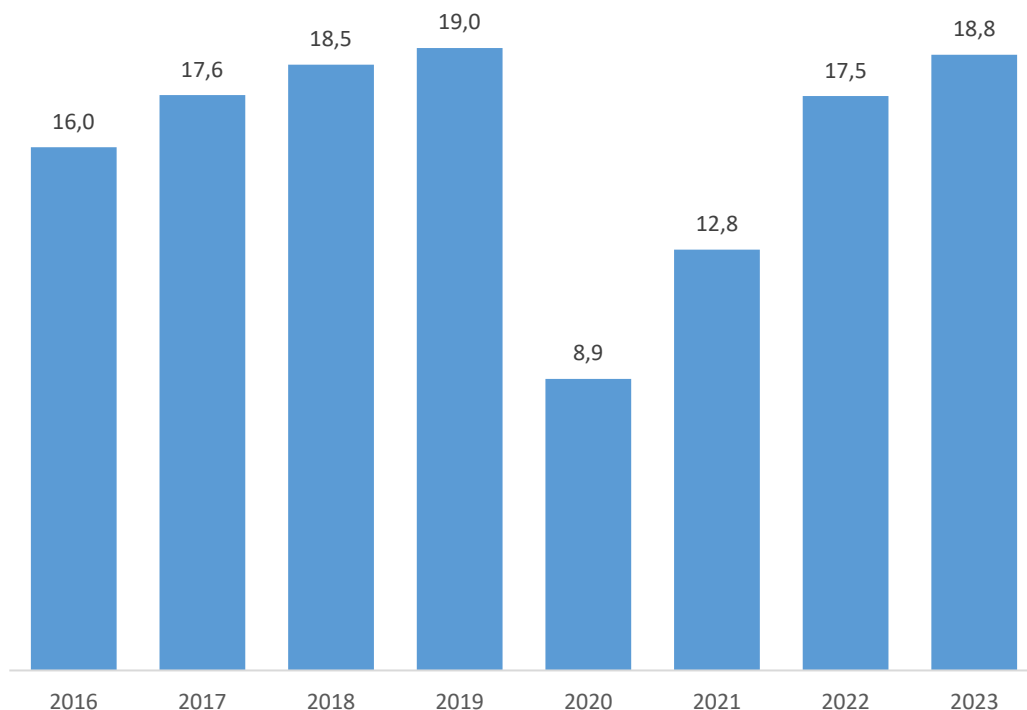
Ημερίδα ΣΕΕΝ

«Σύγχρονες ακτοπλοϊκές μεταφορές: Βιώσιμη ανάπτυξη των νησιών»

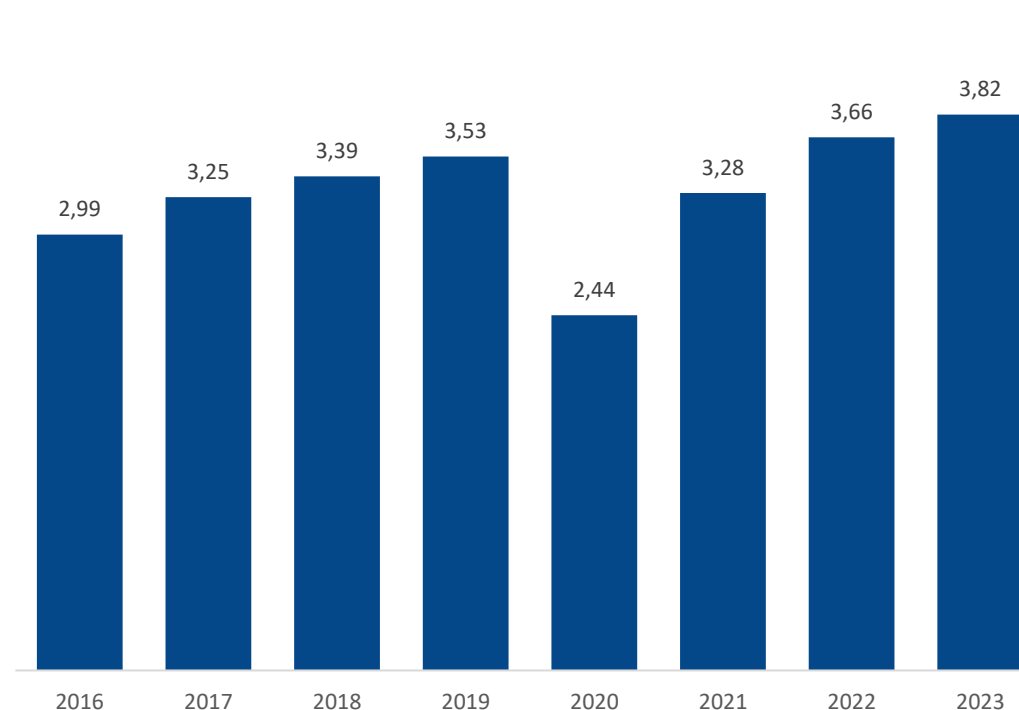
Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2025

Η ακτοπλοϊκή κίνηση επιβατών στην Ελλάδα έχει ανακάμψει στα επίπεδα που κατέγραφε πριν την έναρξη της πανδημίας

Διακινηθέντες επιβάτες στην ακτοπλοΐα, εκατ., 2016-2023

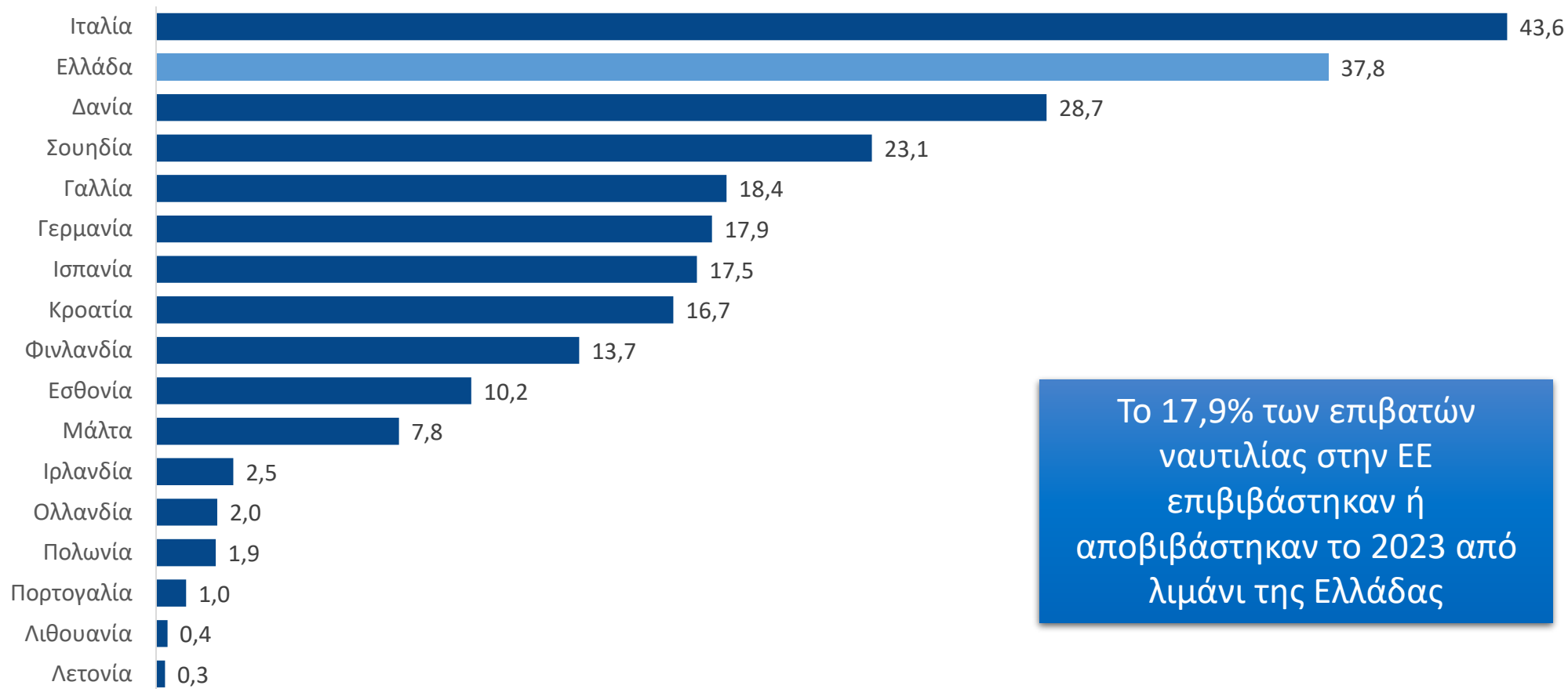
Κίνηση οχημάτων στην ακτοπλοΐα, εκατ., 2016-2023

Το 2023 η επιβατική κίνηση αυξήθηκε κατά 7,2% σε σχέση με το 2022

Η Ελλάδα είναι η χώρα με τη 2^η μεγαλύτερη επιβατική κίνηση θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ των χωρών της ΕΕ

Επιβάτες διακινηθέντες από/προς τους κύριους λιμένες ανά χώρα της ΕΕ, εκατ., 2023

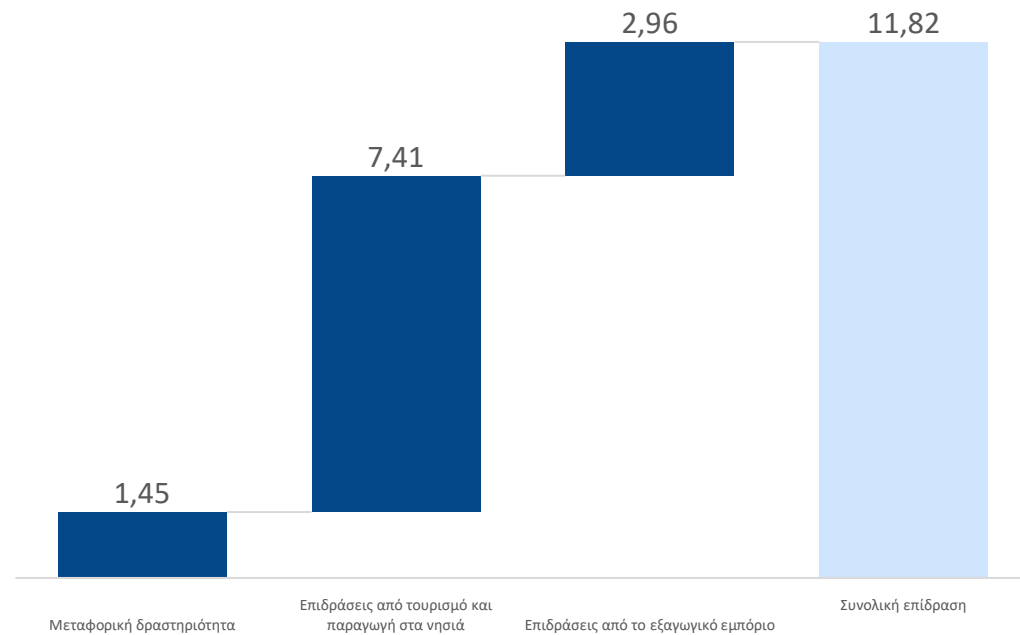

Το 17,9% των επιβατών ναυτιλίας στην ΕΕ επιβιβάστηκαν ή αποβιβάστηκαν το 2023 από λιμάνι της Ελλάδας

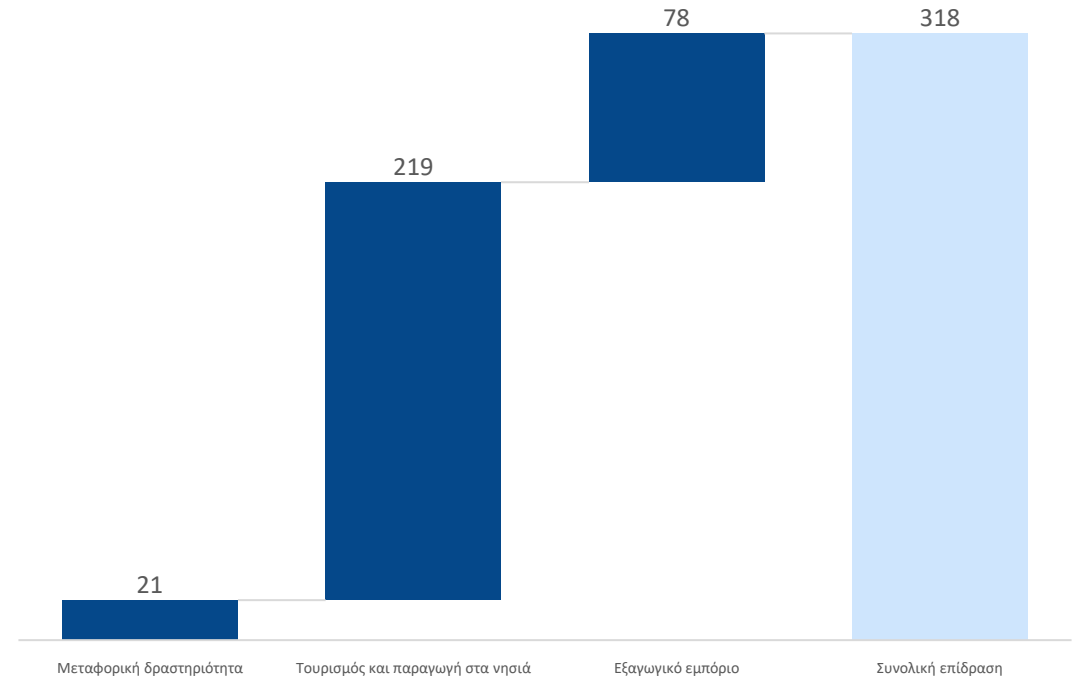
Σημείωση: Εξαιρουμένων των επιβατών κρουαζιέρας. Συμπεριλαμβάνονται και οι διακινηθέντες επιβάτες μέσω πορθμειακών γραμμών.
Πηγή: Eurostat

Η συνολική συμβολή της επιβατηγού ναυτιλίας εκτιμάται σε 5,4% του ΑΕΠ το 2023 (€11,8 δισεκ.)

Συνεισφορά της επιβατηγού ναυτιλίας στο ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας, δισεκ. €, 2023

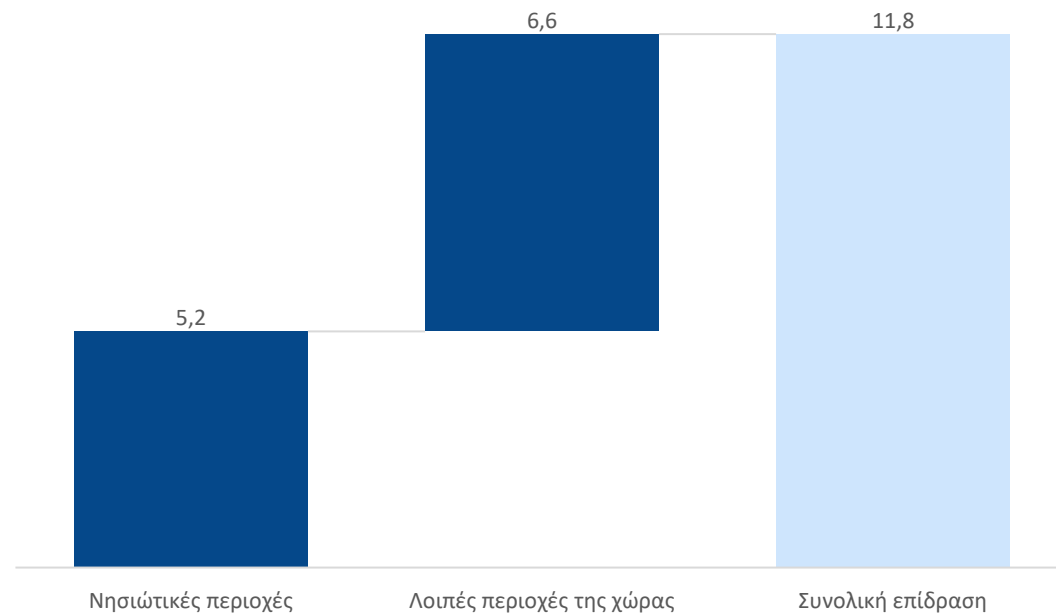
Συνεισφορά της επιβατηγού ναυτιλίας στην απασχόληση, χιλ. ισοδύναμες θέσεις πλήρους απασχόλησης, 2023

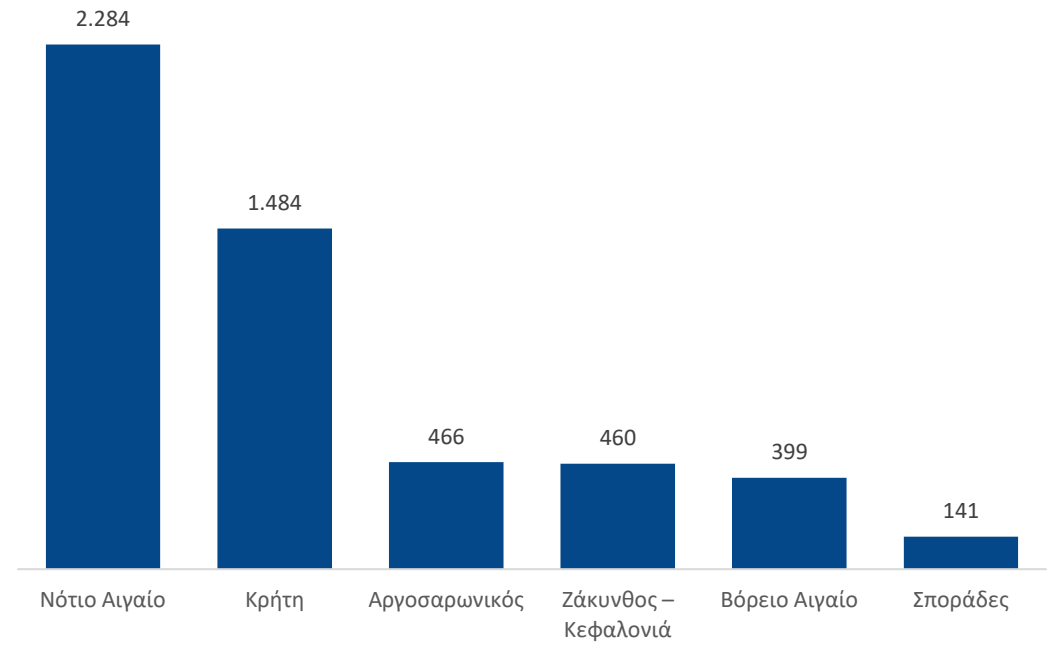
Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συμβολή της επιβατηγού ναυτιλίας εκτιμάται σε 318 χιλ. άτομα το 2023 (6,9% του συνόλου της χώρας)

Το 44,3% της συνολικής επίδρασης καταγράφεται στο τοπικό ΑΕΠ των νησιωτικών περιοχών (€5,2 δισεκ.)

Επιδράσεις στο τοπικό ΑΕΠ των νησιωτικών και των λοιπών περιοχών της χώρας, € δισεκ., 2023

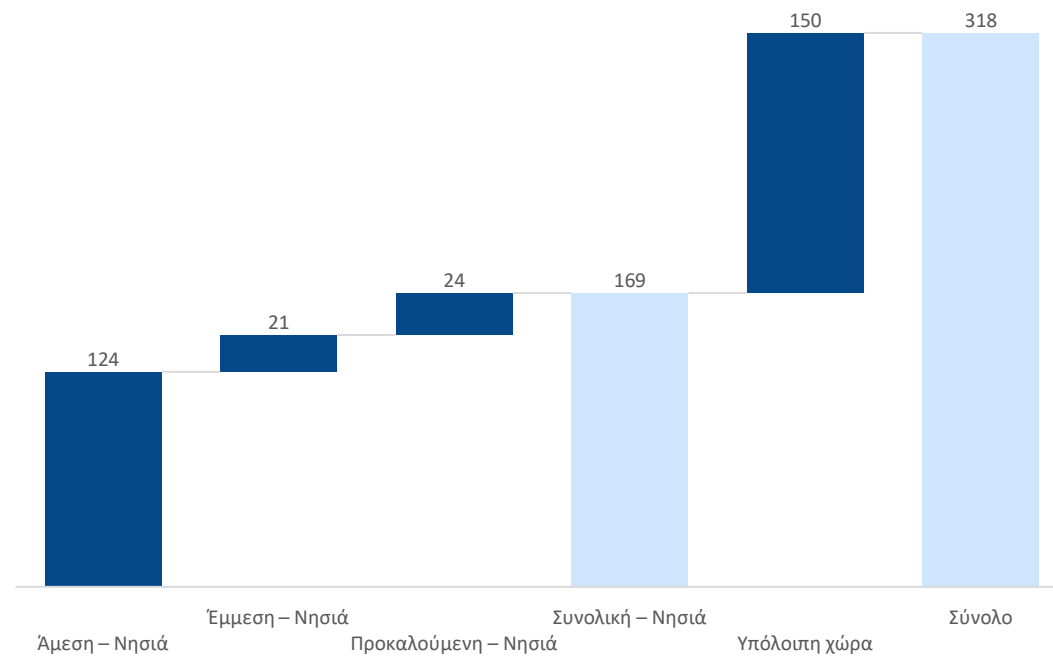
Επίδραση στο τοπικό ΑΕΠ των νησιωτικών περιοχών, € εκατ., 2023

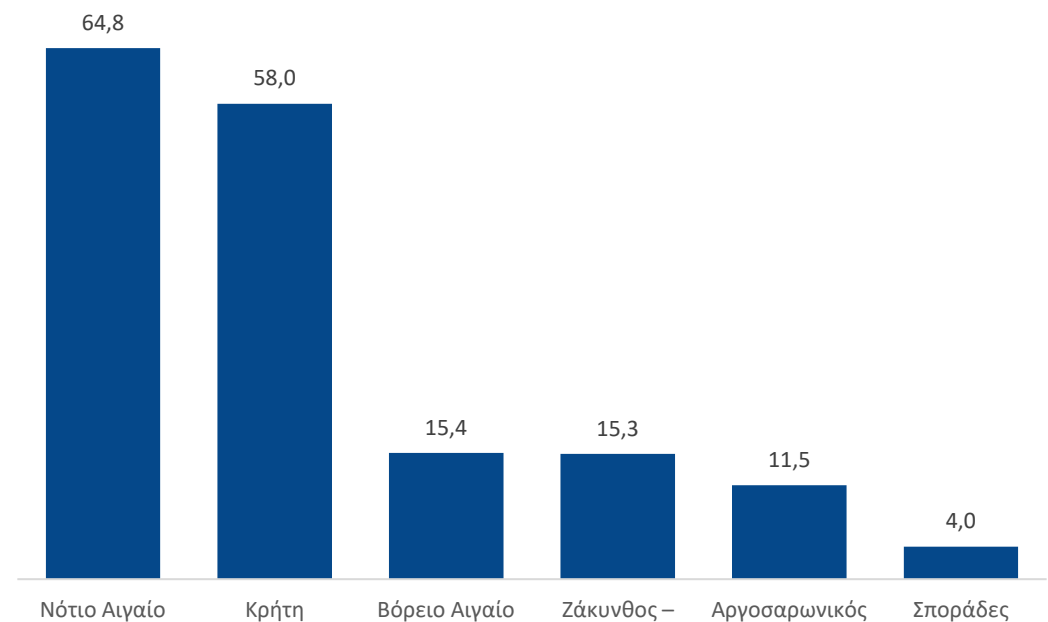
Η συνεισφορά της ακτοπλοΐας είναι υψηλότερη στην οικονομία του Νοτίου Αιγαίου (€2,3 δισεκ.) και της Κρήτης (€1,5 δισεκ.)

Η επιβατηγός ναυτιλία και οι υπηρεσίες που υποστηρίζει δημιουργούν 169 χιλ. θέσεις εργασίας στις νησιωτικές περιοχές το 2023

Επιδράσεις στην απασχόληση των νησιωτικών και των λοιπών περιοχών, χιλ., 2023

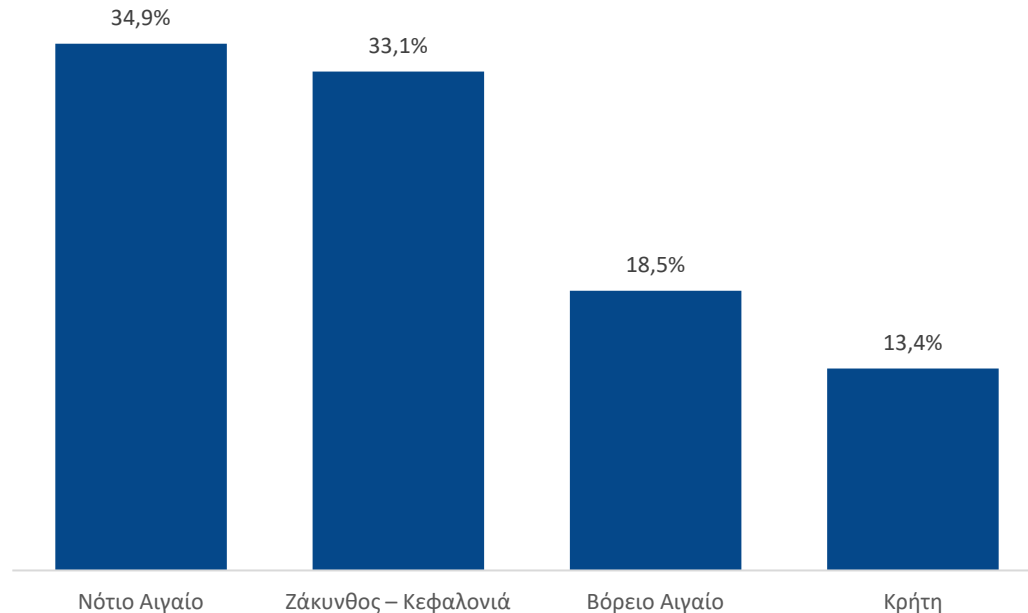
Επίδραση στην απασχόληση ανά νησιωτική περιοχή, χιλ., 2023

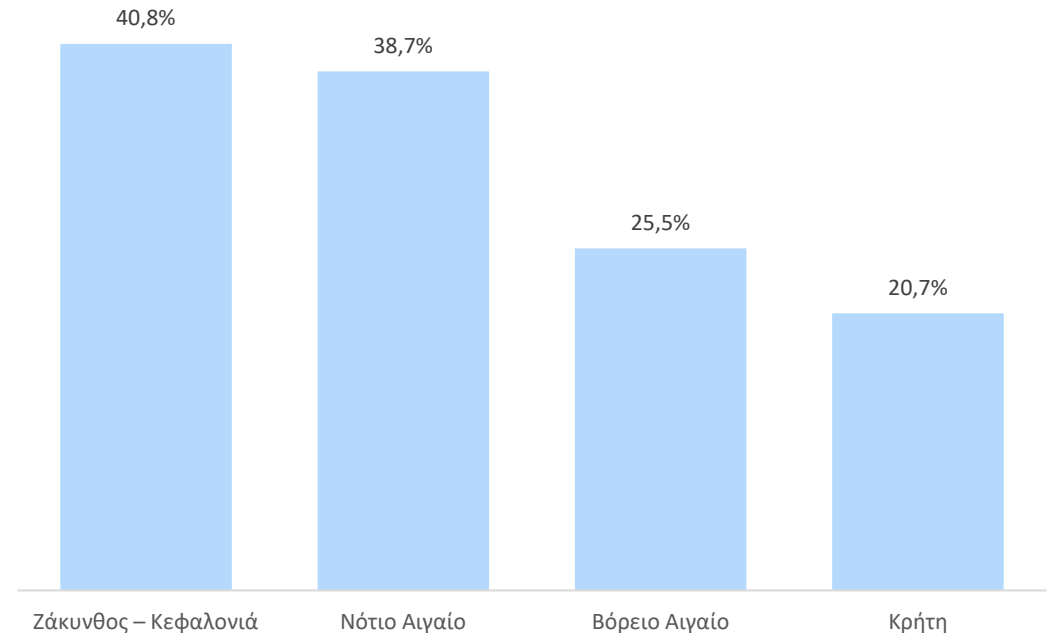
Στο Νότιο Αιγαίο (64,8 χιλ.) και την Κρήτη (58,0 χιλ.) καταγράφονται οι υψηλότερες επιδράσεις από τις υπηρεσίες που υποστηρίζει η επιβατηγός ναυτιλία.

Στη Ζάκυνθο-Κεφαλονιά και στον Νότιο Αιγαίο η μεγαλύτερη ποσοστιαία συνεισφορά από τις δραστηριότητες που υποστηρίζει η επιβατηγός ναυτιλία

Επίδραση στο ΑΕΠ των νησιωτικών περιοχών, ως % του ΑΕΠ κάθε περιοχής, 2023

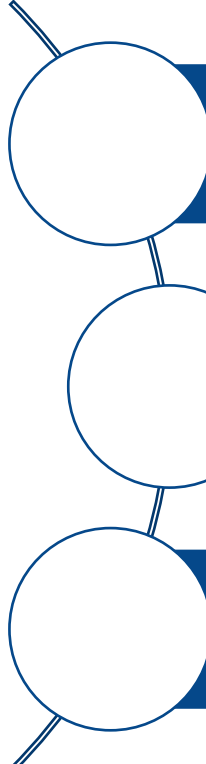

Επίδραση στην απασχόληση των νησιωτικών περιοχών, ως % της απασχόλησης κάθε περιοχής, 2023

Το 34,9% του ΑΕΠ και το 38,7% της απασχόλησης στο Νότιο Αιγαίο στηρίζονται σε δραστηριότητες που εξαρτώνται από την επιβατηγό ναυτιλία. Τα αντίστοιχα ποσοστά σε Ζάκυνθο – Κεφαλονιά είναι 33,1% του ΑΕΠ και 40,8% της απασχόλησης.

Σε αυτό το περιβάλλον η επιβατηγός ναυτιλία βρίσκεται αντιμέτωπη με σημαντικές προκλήσεις την τρέχουσα δεκαετία

Τα πλοία που κινούνται στο Αιγαίο, το Ιόνιο και την γραμμή Ελλάδας-Ιταλίας χρησιμοποιούν πετρέλαιο ως καύσιμο

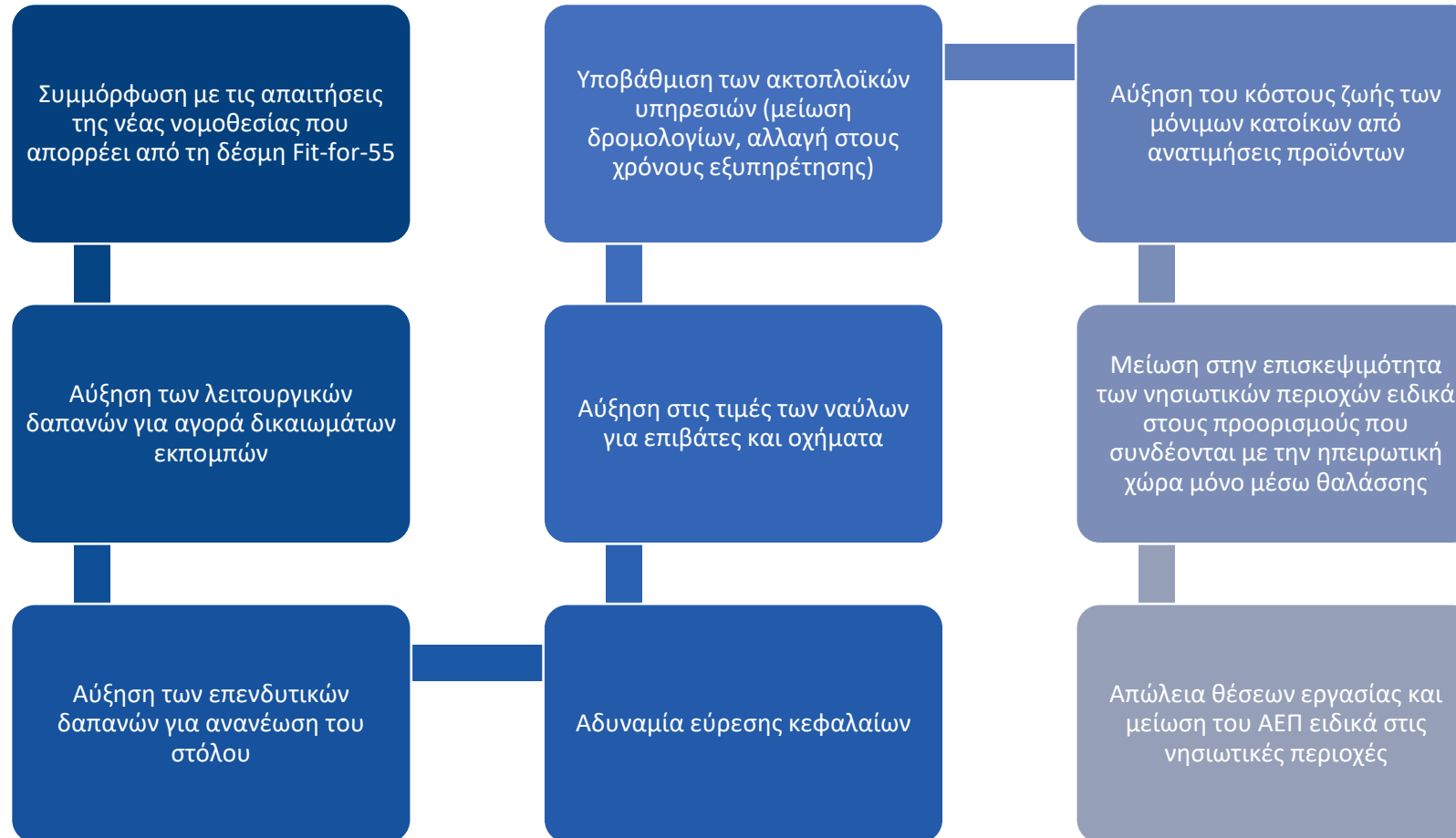
Το δυναμικό της εγχώριας παραγωγής εναλλακτικών καυσίμων δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες της εγχώριας επιβατηγού ναυτιλίας

Τα λιμάνια της χώρας δεν διαθέτουν τις απαραίτητες υποδομές για ανεφοδιασμό των πλοίων με εναλλακτικά καύσιμα

Νέες πολιτικές της ΕΕ στοχεύουν σε μετάβαση της ναυτιλίας σε πρότυπο χαμηλών εκπομπών – χωρίς τις κατάλληλες προσαρμογές η μετάβαση μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του λειτουργικού κόστους του κλάδου και εντατικοποίηση του «πράσινου πληθωρισμού» στην οικονομία

Η συμμόρφωση με τις νέες ρυθμίσεις ενδέχεται να μειώσει την ανταγωνιστικότητα του κλάδου, με ευρύτερες επιδράσεις στην οικονομία

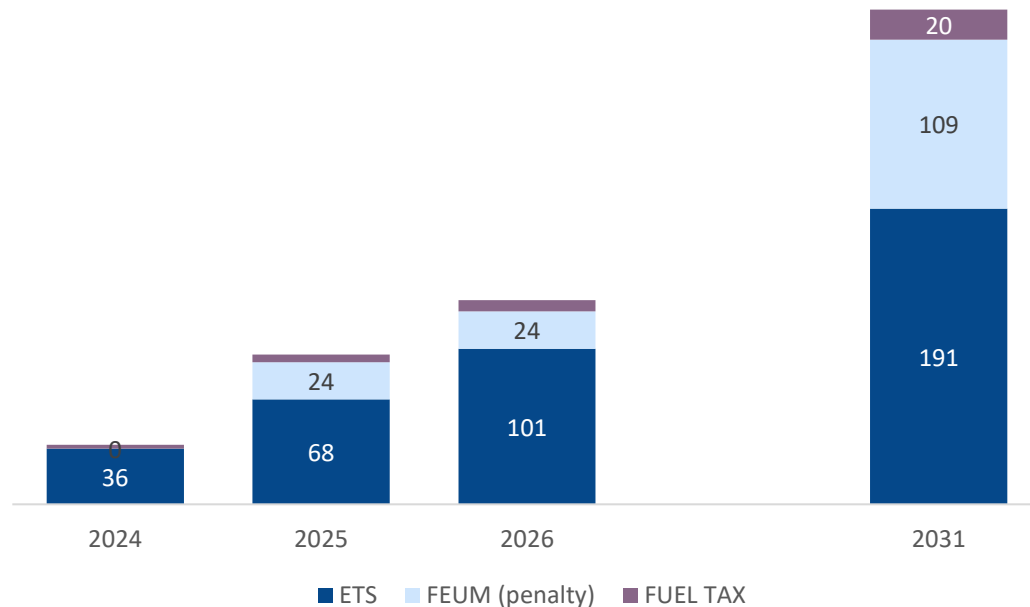
Ενδεχόμενες επιπτώσεις από τη συμμόρφωση με τις νέες ρυθμίσεις χωρίς πρόσθετα μέτρα

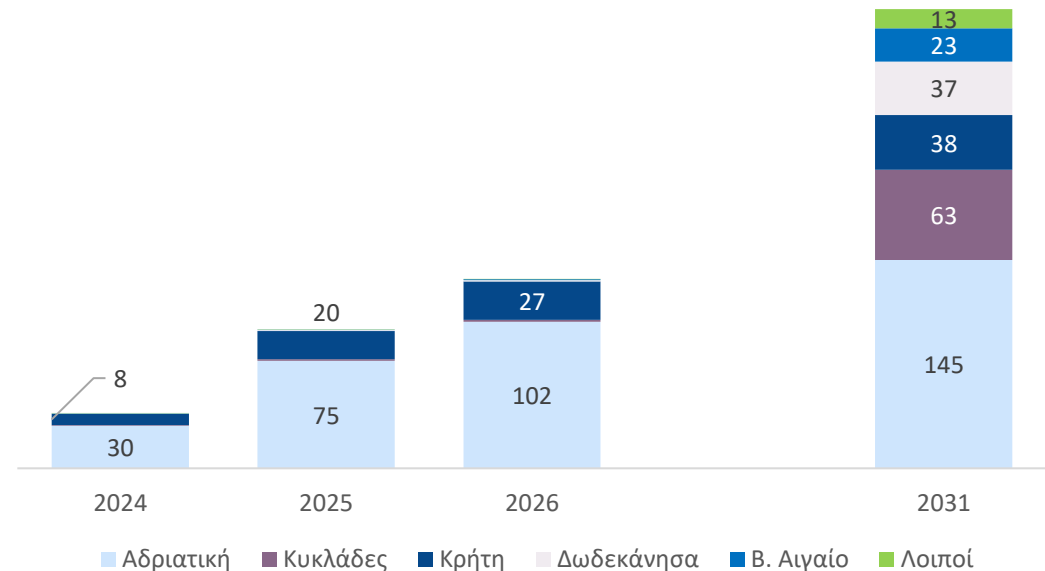
Το συνολικό κόστος συμμόρφωσης με τα νέα μέτρα για τον εγχώριο κλάδο επιβατηγού ναυτιλίας υπολογίζεται σε €132 εκατ. το 2026 και €320 εκατ. το 2031

Κόστος συμμόρφωσης (εκατ. ευρώ)

Κόστος ανά μέτρο πολιτικής, σύνολο προορισμών

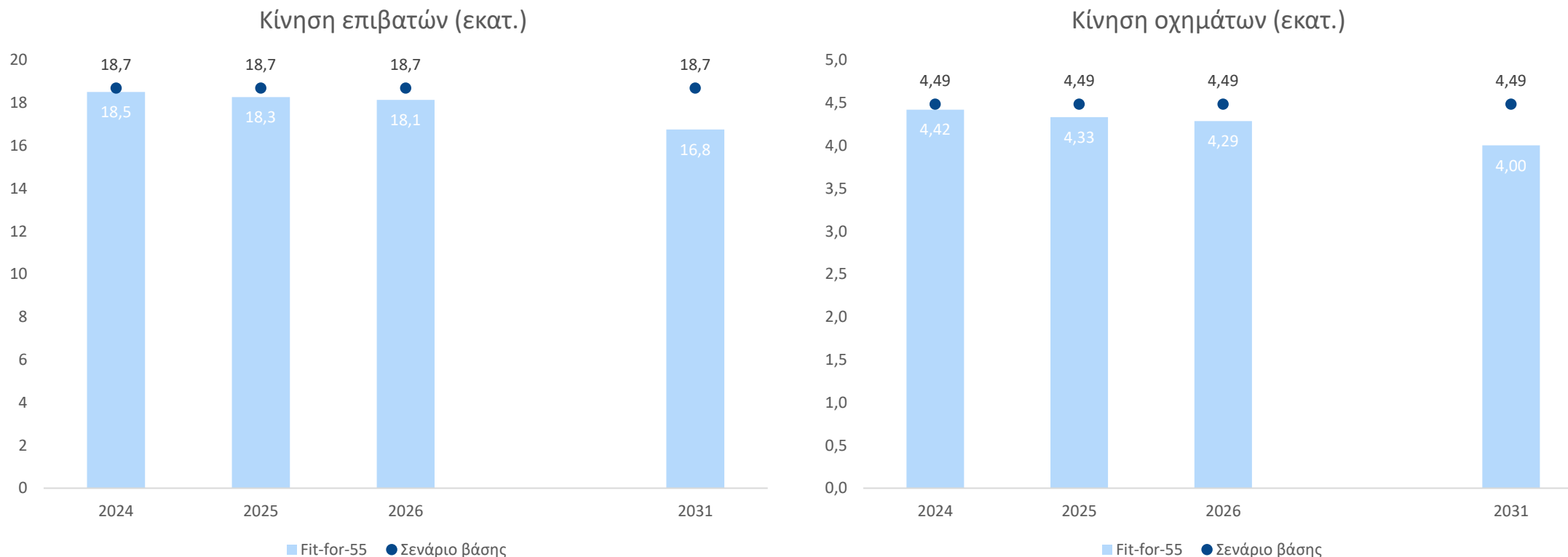

Κόστος ανά ομάδα προορισμών (εκατ. ευρώ)
Σύνολο μέτρων

Σε περίπτωση που η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου αυξηθεί σε 250 €/tCO₂eq, το συνολικό κόστος των μέτρων υπολογίζεται σε €708 εκατ. το 2031, εκ των οποίων τα €578 εκατ. προέρχονται από τις αλλαγές στο ΣΕΔΕ (ETS).

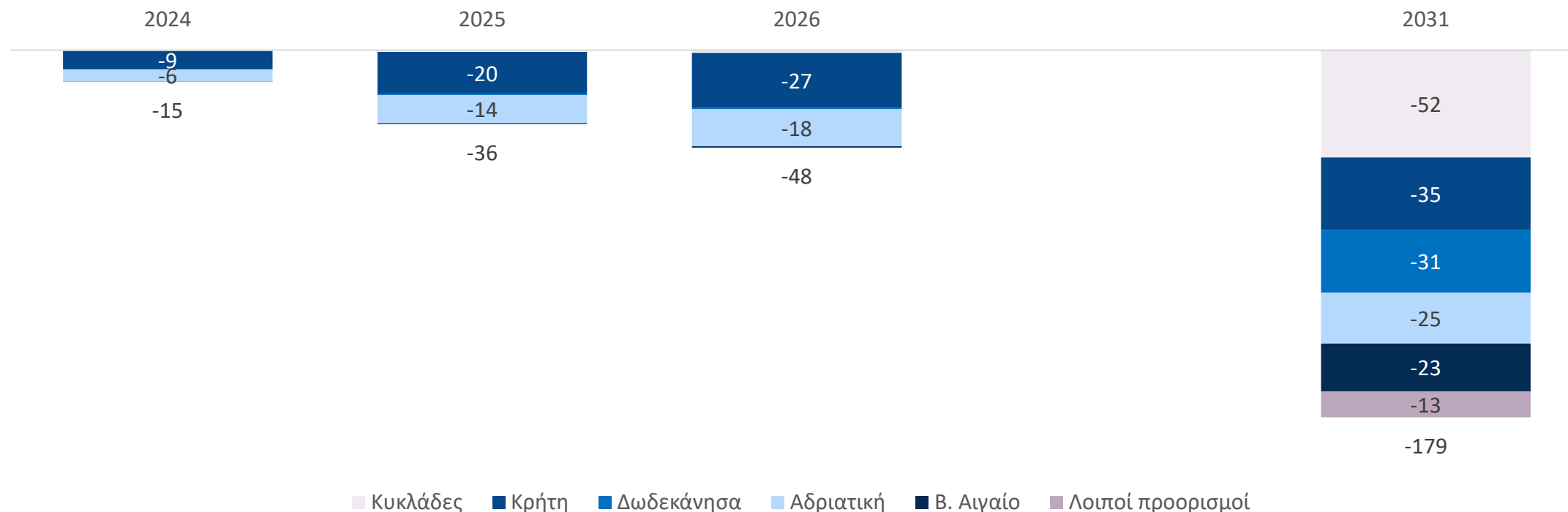
Η αύξηση της τιμής των εισιτηρίων αναμένεται να μειώσει την κίνηση επιβατών κατά 10,4% (περίπου 2 εκατ. επιβάτες) το 2031 σε σύγκριση με το σενάριο βάσης

Χαμηλότερη κίνηση οχημάτων (ΙΧ και φορτηγά) κατά 10,8% (-483 χιλ. οχήματα) λόγω της αύξησης του κόστους θαλάσσιων μεταφορών το 2031 ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των μέτρων Fit-for-55

Η απώλεια εσόδων των επιχειρήσεων του κλάδου της επιβατηγού ναυτιλίας από την χαμηλότερη κίνηση υπολογίζεται σε €179 εκατ. (-13,0% των συνολικών εσόδων) το 2031

Διαφορά εσόδων στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας σε σύγκριση με το σενάριο βάσης, € εκατ.

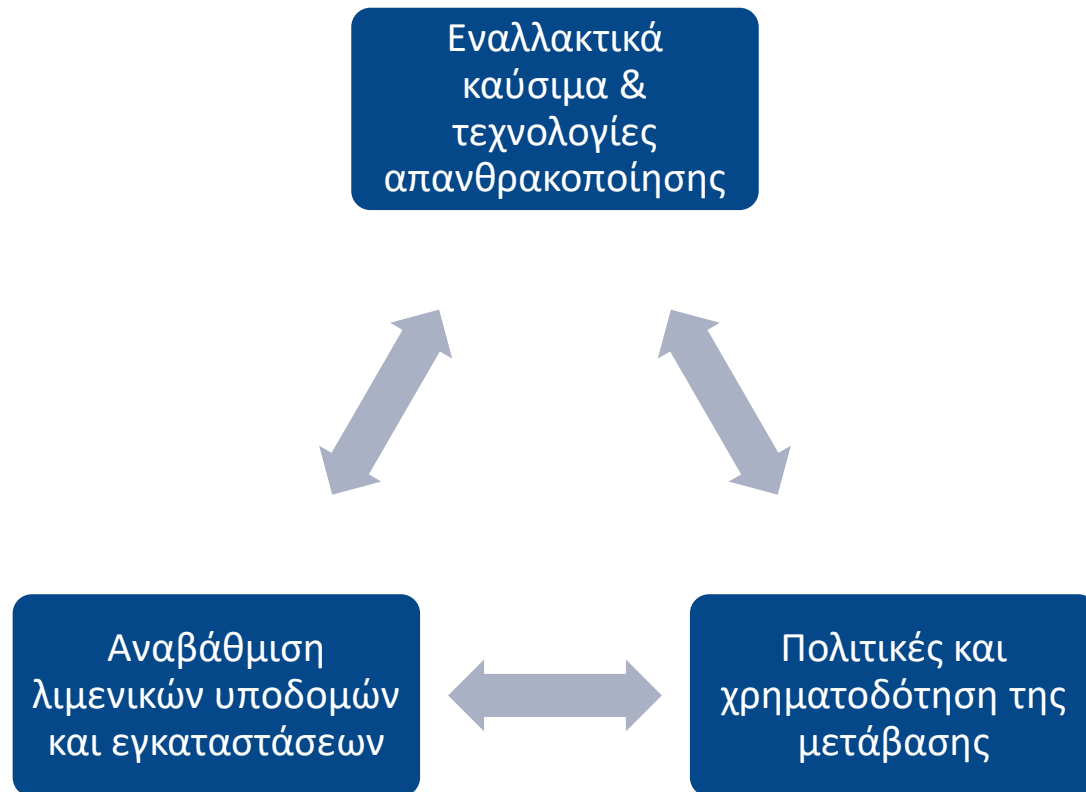
Στα €326 εκατ. (-23,7% των συνολικών εσόδων) υπολογίζεται η απώλεια εσόδων για τον κλάδο στο σενάριο ευαισθησίας με €250 τιμή των δικαιωμάτων

Οι επιπτώσεις από τη δέσμη μέτρων Fit-for-55 εξαρτώνται από την ευμετάβλητη και επιρρεπή σε πολιτικές παρεμβάσεις τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών

Επιδράσεις από τη δέσμη μέτρων Fit-for-55 ανάλογα με το σενάριο τιμών δικαιωμάτων, σε σύγκριση με σενάριο βάσης (χωρίς F55), 2031

Οικονομικό μέγεθος	Τρέχουσες τιμές δικαιωμάτων (futures)	Τιμή δικαιωμάτων σε €250 ανά τόνο
Υψηλότερο λειτουργικό κόστος του κλάδου	€320 εκατ.	€708 εκατ.
Χαμηλότερη κίνηση επιβατών	1,9 εκατ.	3,4 εκατ.
Χαμηλότερη κίνηση οχημάτων	483 χιλ.	869 χιλ.
Λιγότερα έσοδα του κλάδου επιβατηγού ναυτιλίας	€179 εκατ. (-13,0%)	€326 εκατ. (-23,7%)
Λιγότερα έσοδα από τουρίστες στα νησιά	€433 εκατ.	€799 εκατ.
Χαμηλότερο ΑΕΠ	€658 εκατ.	€1,2 δισεκ.
Λιγότερες θέσεις εργασίας	15,9 χιλ.	29,3 χιλ.
Χαμηλότερα δημόσια έσοδα	€216 εκατ.	€398 εκατ.

Η μείωση των εκπομπών προϋποθέτει επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες τόσο στον στόλο όσο και στα λιμάνια

Απαιτούνται πολιτικές για υποστήριξη της πράσινης μετάβασης της επιβατηγού ναυτιλίας

Για να περιοριστούν οι οικονομικές επιπτώσεις από το πρόσθετο κόστος των εκπομπών, χρειάζονται επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες στα πλοία και στα λιμάνια της χώρας

Νέες τεχνολογίες πρόωσης χαμηλότερων ή μηδενικών εκπομπών (όπως βιομεθανόλη και άλλα βιοκαύσιμα) αρχίζουν να χρησιμοποιούνται στην επιβατηγό ναυτιλία

- Η διείδυσή τους επηρεάζεται από θέματα πιστοποίησης, ελλειπών υποδομών παροχής στα λιμάνια και αβεβαιότητες.

Εξαιρετικής σημασίας για την πράσινη μετάβαση της επιβατηγού ναυτιλίας είναι η βελτίωση των λιμενικών υποδομών

- Απαιτούνται επαρκείς υποδομές παροχής των πλοίων με ηλεκτρισμό (cold ironing) και εναλλακτικά καύσιμα πρόωσης, σε συνδυασμό με συστήματα βελτίωσης της ανθεκτικότητας σε ακραίες καιρικές συνθήκες.

Σε ένα αντίξοο επενδυτικό κλίμα, η πράσινη μετάβαση της επιβατηγού ναυτιλίας απαιτεί τη μέγιστη δυνατή στήριξη με φορολογικά και χρηματοδοτικά εργαλεία

- Εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ και στα οχήματα.
- Επιτάχυνση της εφαρμογής των χρηματοδοτικών μηχανισμών για την πράσινη μετάβαση της επιβατηγού ναυτιλίας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ΕΣΠΑ.
- Προώθηση σε πράσινες λιμενικές υποδομές και πλοία πόρων από τα επιπλέον έσοδα λόγω ένταξης της ναυτιλίας στο ΣΕΔΕ